

ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΤΕΤΡΑΣΕΛΙΔΟ)

ΛΙΒΥΗ

Μπιζνες και πολιτικές επανεκτίμησης κόστους - οφέλους

Δυναμώνει η ενδοϊμπεριαλιστική κόντρα και με την αξιοποίηση του προσχήματος των τζιχαντιστών. Χαρακτηριστική η περίπτωση της παρέμβασης της Τουρκίας

Η προσπάθεια της κυβέρνησης του Τούρκου Προέδρου **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν** για λογαριασμό του τουρκικού κεφαλαίου να διατηρήσει και να συνεχίσει την επιρροή του στη Λιβύη, είναι μια πολύ χαρακτηριστική απόδειξη των σφοδρών ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, στο έδαφος που διαμορφώθηκε από την, πριν από 4 χρόνια, επέμβαση στη συγκεκριμένη χώρα της Βόρειας Αφρικής. Θυμίζουμε δε ότι η επέμβαση αυτή κατά της κυβέρνησης του Μουαμάρ Καντάφι, που ήταν έως τότε σύμμαχος των δυτικών ιμπεριαλιστών, εκδηλώθηκε όταν αυτός επιχειρήσει να επαναδιαπραγματευτεί συμβόλαια με μονοπωλιακούς ομίλους στην Ενέργεια κυρίως και να ανοιχτεί σε μονοπώλια της Κίνας και της Ρωσίας. Ταυτόχρονα, εντάχθηκε στο γενικότερο σχεδιασμό της «αραβικής άνοιξης» που σήμανε αλλαγές στην αστική διακυβέρνηση.



Το χάος στη Λιβύη είναι απόρροια του ανταγωνισμού για τον τεράστιο φυσικό πλούτο της χώρας

Η εξέλιξη, λοιπόν, που είχαμε την περασμένη βδομάδα έχει τη σημασία της στον ανταγωνισμό για την «πίτα» της Λιβύης που συνεχίζεται. Συγκεκριμένα, την περασμένη Κυριακή η αναγνωρισμένη από τους ιμπεριαλιστές λιβυκή κυβέρνηση του πρωθυπουργού **Αμπντάλα αλ Θίνι** αποφάσισε να απαγορεύσει τις δραστηριότητες όλων των τουρκικών εταιρειών στη χώρα με τη δικαιολογία πως η Αγκυρα στηρίζει τους ισλαμιστές που έχουν συγκροτήσει μία παράλληλη κυβέρνηση στην Τρίπολη, με επικεφαλής τον **Ομάρ αλ Χάσι** και έμμεσα ευνοεί τους τζιχαντιστές του «Ισλαμικού Κράτους».

Ο Θίνι είχε μέρες πριν προειδοποιήσει την κυβέρνηση Νταβούτογλου να πάρει αποστάσεις από την παράλληλη λιβυκή κυβέρνηση των ισλαμιστών στην Τρίπολη, απειλώντας με «πιθανά, σοβαρά, αντίποινα» εξαιτίας της «τουρκικής ανάμειξης στις εσωτερικές υποθέσεις της Λιβύης με αρνητικές συνέπειες για την ασφάλεια και τη σταθερότητα της χώρας». Η κυβέρνηση Νταβούτογλου απαξίωσε να απαντήσει, ώσπου ήρθε η απόφαση της περασμένης Κυριακής για «εμπάργκο» στις μπιζνες τουρκικών μονοπωλίων στην περιοχή...

Ο εκπρόσωπος του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών, **Ταντζού Μπιλγκίς**, αυτήν τη φορά δεν έμεινε σιωπηλός. Σημείωσε ότι η υποστήριξη της Αγκυρας στην «επανάσταση της 17ης Φλεβάρη του 2011 στη Λιβύη» ήταν πάντα «ξεκάθαρη ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την τουρκική υποστήριξη για τις προσπάθειες ανοικοδόμησης στη Λιβύη και την ανάπτυξη των λιβυκών κρατικών θεσμών». Παρατήρησε, επιπλέον, δηκτικά, πως ακόμη και έτσι η κυβέρνηση αλ Θίνι, που εδρεύει στο Τομπρούκ της ανατολικής Λιβύης, δεν είναι σε θέση να υλοποιήσει τις απειλές της, αφού αδυνατεί να ασκήσει έλεγχο σε όλη την επικράτεια της χώρας μιας που ελέγχει μόνον μερικές περιοχές της ανατολικής Λιβύης.

Μετά από αυτά, δεν ήταν λίγοι όσοι έσπευσαν να παρατηρήσουν πως η πολιτική της Αγκυρας στη Λιβύη αρχίζει να προσκρούει σε «σκόπελο» που λέγεται Αίγυπτος, όπου και εκεί η τουρκική κυβέρνηση είχε επιλέξει να στηρίξει τους «Αδελφούς Μουσουλμάνους» και τον ισλαμιστή τότε Πρόεδρο **Μοχάμεντ Μούρσι** μέχρι που αυτός ανατράπηκε τον Ιούλη του 2013 από τον αιγυπτιακό στρατό. Ο «παγωμένος αέρας» που φάνηκε να ννέει έκτοτε στις τουρκο-αιγυπτιακές σχέσεις άρχισε να προκαλεί προβλήματα και «απώλειες» στις τουρκικές κατασκευαστικές και άλλες επιχειρήσεις που επιδίωκαν, αξιοποιώντας και τη λεγόμενη «αραβική άνοιξη», διεύρυνση του πεδίου δράσης και νέες μπιζνες στη χώρα των Φαραώ... Ως γνωστόν, όμως, η άνοδος του Αιγύπτιου Προέδρου **Αμπντέλ Φατάχ Σίσι** στην εξουσία «στραπατσάρισε» το προφίλ της Τουρκίας ως προστάτη του «πολιτικού ισλάμ», περιορίζοντας παράλληλα τις προσδοκίες των μεγάλων τουρκικών κατασκευαστικών ομίλων για νέες μπιζνες στην περιοχή και καινούριο μερίδιο από την πίτα των τεράστιων έργων υποδομής και εκσυγχρονισμού της Αιγύπτου που οραματίζεται ο σημερινός ηγέτης.

Οι εξελίξεις των τελευταίων βδομάδων δείχνουν πως οι τουρκολιβυκές σχέσεις εξελίσσονται κατά ανάλογο τρόπο **δίχως, ωστόσο, ακόμη να είναι τίποτε βέβαιο**, αφού παρά την

κόντρα ανάμεσα στην κυβέρνηση του Λίβου κοσμικού πρωθυπουργού **Αμπντουλάχ Αλ Θίνι** και την κυβέρνηση του Τούρκου πρωθυπουργού **Αχμέτ Νταβούτογλου**, όλα παραμένουν ανοιχτά.

Τουρκικές μπιζνες δισεκατομμυρίων

Οι σφοδρές συγκρούσεις που κλιμακώνονται σταθερά τον τελευταίο ενάμιση χρόνο στη Λιβύη ανάμεσα στις δυνάμεις της λεγόμενης κοσμικής κυβέρνησης αλ Θίνι, τους ισλαμιστές της «Λιβυκής Αυγής» και τους τζιχαντιστές του «Ισλαμικού Κράτους» από την άλλη, δημιουργούν, για την ώρα, δυσκολίες στα μονοπώλια, αν και κατά βάση ...στρώνουν το δρόμο για τις μελλοντικές μπιζνες. Πάντως, η Ένωση Τούρκων Εργολάβων ανακοίνωσε ότι **το 2014 «πάγωσαν» δεκάδες κατασκευαστικά έργα, αξίας περίπου 19 δισεκατομμυρίων δολαρίων**, και τα οποία είχαν αναλάβει τουρκικές εταιρείες, αλλά δεν μπόρεσαν να προχωρήσουν λόγω των συγκρούσεων. Επιπλέον, πάνω από **5 δισεκατομμύρια δολάρια** υπολογίζονται **οι ζημιές σε μηχανήματα, εξοπλισμό** που έχουν υποστεί τουρκικοί επιχειρηματικοί και επενδυτικοί όμιλοι στη Λιβύη κατά τον τελευταίο ενάμιση χρόνο. Αντίθετα, το 2010, ένα χρόνο πριν την ανατροπή του Καντάφι στη Λιβύη, οι δραστηριότητες των τουρκικών ομίλων στη χώρα έφεραν στην Τουρκία έσοδα ύψους περίπου 28 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Ο **Γιουσούφ Σεβαχίρ** (μιλώντας στην εφημερίδα «Σαμπάχ» στις 25/2) πρόεδρος του ομίλου «Σεβαχίρ» («Cevahir») που δραστηριοποιείται στη Λιβύη από το 1975, σημείωσε ότι είχαν κάνει επενδύσεις ύψους 200 εκατομμυρίων δολαρίων στη Λιβύη μέχρι το ξέσπασμα του τελευταίου πολέμου στη χώρα με αποτέλεσμα να υποστούν τεράστιες ζημιές όχι μόνον από την ακύρωση των έργων, αλλά και από το σημαντικό κόστος μεταφοράς μηχανημάτων και επιστροφής εργατών και εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού στην Τουρκία. *«Τα πολιτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι παρόμοια με αυτά που έχουμε αντιμετωπίσει και στο παρελθόν. Ομως, ενώ η Τουρκία προσπαθεί να μειώσει τις απώλειες στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο, η Λιβύη δεν κινείται με ανάλογους ρυθμούς. Σε αυτό το βαθμό, αναμένουμε από την τουρκική κυβέρνηση να θεσπίσει πιο προληπτικούς πολιτικούς δεσμούς και να προστατεύσει τα συμφέροντά της. Αυτό αναμένουν οι Τούρκοι επενδυτές»*, σημείωσε χαρακτηριστικά ο Σεβαχίρ. Με άλλα λόγια ο Τούρκος μεγαλοεργολάβος «συμβούλεψε» τον Ερντογάν να είναι πιο διαλλακτικός και να παίζει σε όσα ταμπλό είναι απαραίτητα για τα συμφέροντα των τουρκικών μονοπωλίων... Οχι μόνον με τους ισλαμιστές της Τρίπολης αλλά και με τους «κοσμικούς» του αλ Θίνι στο Τομπρούκ.

Αυτό φάνηκε να το καταλαβαίνει (έστω και αργά...) η κυβέρνηση Νταβούτογλου, αφού στα μέσα Γενάρη, δηλαδή περίπου ένα μήνα πριν από την απόφαση της λιβυκής κοσμικής κυβέρνησης στο Τομπρούκ για «εμπάργκο» στις δραστηριότητες τουρκικών εταιρειών στη Λιβύη, ο τουρκικός κατασκευαστικός όμιλος **«Karadeniz Holding»** υπέγραψε συμφωνία με τον πρόεδρο της «επιτροπής κρίσης» του Τομπρούκ, Ιντρίς Αλί Τρίκι, για την κατασκευή νέου σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας 250 MW.

Σχέσεις με σκαμπανεβάσματα

Δεν είναι μυστικό ούτε ότι οι τουρκολιβυκές σχέσεις των τελευταίων 40 χρόνων έχουν περάσει από πολλά κύματα, ούτε ότι τα εδραιωμένα συμφέροντα του τουρκικού κεφαλαίου στη χώρα αποκόμισαν πολλά δισεκατομμύρια δολάρια και πολύτιμη εμπειρία πριν, αλλά και μετά, την ανατροπή του Λίβου πρώην Προέδρου Μουαμάρ Καντάφι από το NATO και τους συμμάχους του. Οι μεγάλες μπιζνες των τουρκικών ομίλων στη Λιβύη συνέβαλαν σε σημαντικό βαθμό, ώστε να γίνει σήμερα η Τουρκία η δεύτερη (μετά την Κίνα) χώρα παγκοσμίως στον κατασκευαστικό τομέα (σύμφωνα τουλάχιστον με εκτιμήσεις της τουρκικής εφημερίδας «Ζαμάν»).

Ποιος μπορεί να ξεχάσει τους πύρινους λόγους του τότε πρωθυπουργού Ρ. Τ. Ερντογάν κατά της ΝΑΤΟικής επίθεσης το 2011 και τις ανοιχτές αγκάλες που πρόσφερε, λίγους μήνες μετά την επέμβαση, η Αγκυρα στους ισλαμιστές μισθοφόρους οι οποίοι ανέτρεψαν τον πρώην στενό σύμμαχο του Τούρκου ηγέτη; Για το τουρκικό κεφάλαιο, αλλά και τους καπιταλιστές κάθε εθνικότητας, δεν υπάρχουν ούτε σύνορα, ούτε φιλίες αλλά λυκοσυμμαχίες ευκαιριακές για την εξυπηρέτηση των εκάστοτε συμφερόντων και σκοπιμοτήτων. Πόσο δε μάλλον όταν στην περίπτωση της Λιβύης η τουρκική αστική τάξη και τα μονοπώλια βλέπουν ένα στρατηγικό προγεφύρωμα που άνοιξε πράγματι τις μπιζνες για τις τουρκικές εταιρείες στην υποσαχάρια Αφρική, με πλέον χαρακτηριστική την περίπτωση της Σομαλίας, όπου οι τουρκικοί όμιλοι έχουν πιάσει «στασίδι» σχεδόν σε κάθε τομέα υποδομών και υπηρεσιών...

Βέβαια, στη Λιβύη δεν έχουμε μόνον την έντονη δραστηριοποίηση του τουρκικού κεφαλαίου. Μολονότι χαρακτηριστική, η τουρκική περίπτωση δεν είναι η μόνη αλλά μία από τις πολλές, καθώς ευρωπαϊκά, αμερικανικά, κινεζικά, ρωσικά και άλλα μονοπώλια (συμπεριλαμβανομένου και του ελληνικού εφοπλιστικού κεφαλαίου που έχει αναλάβει τις εξαγωγές της δραματικά μειωμένης λιβυκής πετρελαϊκής παραγωγής που περιορίζεται σήμερα στα 200.000 βαρέλια ημερησίως από 1.600.000 βαρέλια τη μέρα που ήταν επί εποχής Καντάφι) επιδιώκουν το ξαναμείρασμα της πίτας των τεράστιων ενεργειακών κοιτασμάτων της χώρας. Και ποτέ δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι βασικός λόγος της ιμπεριαλιστικής επέμβασης το 2011 ήταν ο ενδοϊμπεριαλιστικός ανταγωνισμός και οι κόντρες με το ρωσικό και κινεζικό κεφάλαιο που επίσης ορέγονται τον τεράστιο ορυκτό πλούτο, τα δίκτυα αγωγών και τη γεωπολιτική, στρατηγική θέση της Λιβύης. Μπροστά σε όλα αυτά η

λύση δεν μπορεί να δοθεί από μία ακόμη επέμβαση αλλά μόνον με τον αγώνα του λιβυκού λαού ενάντια στα ξένα και ντόπια μονοπώλια και τα συμφέροντα των αστών.

Δέσποινα ΟΡΦΑΝΑΚΗ

Copyright © 1997-2015 ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

Σελίδα 14